

Frøn by med FORTOVSHAVER

Byhaver med blomster og grøntsager i baggårde og på hustage er efterhånden et velkendt fænomen i storbyerne, og nu er turen kommet til fortovene, hvor klatreroser og potteplanter gør gadelivet lidt grønnere. Inspiration, til hvordan det kan gøres, kan man bl.a. finde i Amsterdam, hvor et rigt blomsterliv på fortove og trapper længe har været en del af bybilledet.

● At trække naturen ind i byen er til glæde og gavn for alle, både beboere, forbipasserende og ikke mindst det trængte dyre- og insektliv, som her kan finde næring og skyggefulde skjulesteder på stenbroen.

Når det kommer til fortovs-haver, kan det gøres på mange måder: med planter i pletter, baljer, tønder, højbede eller regulære bede – dog er der nogle regler, der skal følges, inden man går i gang. Københavns Kommune har udarbejdet en pjece om det, og her kan man læse at:

Man skal spørge ejeren af bygningen, grundejeren eller bestyrelsen i en andelsforening om lov til at etablere en fortovs have.

Her kan man også få information om brandveje eller andet, der skal tages hensyn til.

En vis bredde, minimum 1,5 m, skal friholdes til passage for barnevogne, kørestolsbrugere m.m.

Det er en god idé at tjekke forsikringsforholdene, hvis nogen skulle komme til skade på grund af ting, man har sat på fortovet. Det kan undersøges

på forsikringsoplysningen.dk.

Hjælp og inspiration kan hentes i lokaludvalg, som har med miljø og områdefornyelse at gøre.

Derfra er det bare at gå i gang – og husk at gøre det med stil, så alle kan glæde sig over det. Ved at bruge gode materialer og planter, der kan klare de sol-, skygge- og vindforhold, der er på stedet, måske tænke i gode insektplanter også og noget stedsegrønt til vinteren og ved at holde den lille fortovs have ren og velpasset. ■

Miks af pink og orangerøde pelargonier i altankasser på gesimsen under vinduerne og pletter med stauder: hosta, lavendel, hortensia, bregne og løgplanter: iris og agapanthus med fine kuppelformede blomsterknopper.

Bægerranke, Dipladenia/Mandevilla, er stedsegrøn og klatrende med trompetformede blomster i hvid, rosa eller rød. Den blomstrer fra april til oktober, her Dipaladenia sanderi "Rosea" med rosa blomster. En efter sigende krævende stueplante, som dog ser ud til at trives fint her på fortovet i Amsterdam.

HAVEglæder

Af HANNE GABEL CHRISTENSEN
have@soendag.dk
Foto: HANNE GABEL CHRISTENSEN

TIP

Københavns Kommunes vejledning til etablering af fortovhaver kan du finde på kommunens hjemmeside kk.dk/sammenombyen – klik på anlæg en fortovhavn.

Beboerne bruger deres trappe som terrasse, her til avislæsning, mens hundene betragter gadelivet. I potterne står bl.a. forskellige hortensia og pelargonier foruden rododendron, rose og et mini-grantræ og foran trappen vokser stokroser.

Bede langs facade beplantet med buske, stauder og enårige sommerblomster, så der er noget i blomst fra forår til efterår med stedmoder, stenbedsplanter, rododendron i potte, roser, stokroser, staudesalvie, stolt kavaler, storkenæb, stjerne-skærm og høstanemone.

Blomstrende trappe med stauder og en- og flerårige planter i potter, bl.a. lupiner, roser, storkenæb, dagliljer, tallerkensmækker, pelargonier og engletrompet. Engletrompet tåler ikke frost, men kan overvinde på et lyst og køligt sted og komme igen år efter år. I bedet foran vokser gyldenlak, Eurysimum "Bowles Mauve", tallekensmækker og en klematis, der er bundet op på en kant langs trappen. I vindueskarmen står bøtter med forspirede planter klar til brug.

Cementkar med stolt kavaler, Cosmos, lyser op i hvidt, rosa og mørk pink på fortovet. Stolt kavaler er enårige med en lang blomstring fra juli til frost. Holder af sol, er tørketålende og tiltrækker insekter. Findes i både høje og lave sorter, her er det en af de lave sorter, som bliver ca. 40 cm høje.

HAVEglæder

Her er pladsen mellem to trapper indrettet med bænke og bord mellem de blomstrende pletter og med en gammel lampe til at lyse op om aftenen. I pletterne står storkenæb, buksbom, rose, margeritter, stokrose, petunia, stenbedsplanter og hortensia.

Japansk kristtorn, også kaldet småbladet kristtorn, og klatrrose i et bed ved en trappe. Japansk kristtorn er en stedsegrøn busk med kompakt vækst og små blomster i maj-juni. Den egner sig godt til formklipping og hæk.

Højbed i cedertræ med stedsegrønne buske og stauder: hvidbroget vedbend, lavendel, rododendron, formklippede buksbom og kamelia samt enårige sommerblomster, bl.a. petunia og halvblomst. Cedertræ er meget modstandsdygtigt over for råd og svamp og kan holde mange år udendørs i al slags vejr uden træbeskyttelse.

Alunrod, petunia og Pieris japonica i plantekar. Pieris japonica er en stedsegrøn busk, som trives i surbundsjord og får klaser med små hvide blomster om foråret. De nye skud er rødlig.

